

XAVFSIZ INEKTSIYA

Xojabekova Sanabar Tanirbergenovna

Nukus Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi
Hamshiralik ishi fani katta o'qituvchisi.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.10720422>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 20-February 2024 yil
Ma'qullandi: 24- February 2024 yil
Nashr qilindi: 28- February 2024 yil

KEY WORDS

Xavfsiz in'ektsiya, tibbiyot xodimlari, o'qitish, to'g'ri texnika, aseptika va antisepsis, yuqori darajadagi xavfsizlik, infeksiyalar, bemor xavfsizligi, tibbiy yordam sifati, professionallik, bemorning salomatligi.

ABSTRACT

Tibbiyotda xavfsiz in'ektsiya bemorlarga samarali va xavfsiz davolanishni ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi. Steril asboblarni yordamida in'ektsiyani to'g'ri bajarish va protsedura texnikasi bo'yicha barcha tavsiyalarga rioya qilish mumkin bo'lgan asoratlar va infeksiyalar xavfini minimallashtirishga yordam beradi. Ushbu maqolada biz "xavfsiz in'ektsiya" tushunchasini, protsedura xavfsizligiga ta'sir qiluvchi omillarni, xavfsiz in'ektsiyani amalga oshirish texnikasini, shuningdek, uning bemorlar va tibbiyot xodimlari uchun ahamiyatini ko'rib chiqamiz.

"Xavfsiz in'ektsiya" - bu asoratlar, infeksiyalar va boshqa salbiy oqibatlar xavfini minimallashtirish uchun barcha standartlar va xavfsizlik choralariga rioya qilgan holda bemorning tanasiga dori yoki boshqa eritmani kiritish tartibi. Xavfsiz in'ektsiya tibbiyotda muhim ahamiyatga ega, chunki u turli kasalliklarni davolash uchun organizmga dori vositalarini kiritishning eng keng tarqalgan va samarali usullaridan biridir [4]. Xavfsiz in'ektsiya qoidalariga rioya qilish infeksiyalarning oldini olishga, asoratlar va to'qimalarga zarar etkazish xavfini oldini olishga yordam beradi va bemorlar uchun samarali va xavfsiz davolanishni ta'minlaydi. Bundan tashqari, xavfsiz in'ektsiya protsedura davomida mumkin bo'lgan shikastlanish yoki infeksiyani bartaraf etish orqali tibbiy xodimlarning sog'lig'ini saqlashga yordam beradi. Shuning uchun xavfsiz in'ektsiyani to'g'ri etkazib berish sifatli parvarish va bemorning farovonligini ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi.

In'ektsiya xavfsizligiga ta'sir qiluvchi omillar ushbu protsedurani amalga oshirishda e'tiborga olinishi kerak bo'lgan bir qator muhim jihatlarni o'z ichiga oladi. Quyidagilar in'ektsiya xavfsizligiga ta'sir qiluvchi asosiy omillar:

1. Steril shprits va iganlardan foydalanish:

- Har bir bemor uchun faqat yangi yoki bir martalik shprits va iganlardan foydalanish muhim. Bu infeksiyalarni yuqtirish xavfini oldini olishga va protsedura xavfsizligini ta'minlashga yordam beradi.

2. In'ektsiya joyini to'g'ri tayyorlash:

- In'ektsiya joyida terini maxsus dezinfektsiyalash vositasi bilan dezinfektsiyalash orqali

to'g'ri tayyorlash kerak. Bu infeksiya xavfini kamaytirishga yordam beradi va protsedura xavfsizligini ta'minlaydi.

3. Inyeksiyadan oldin terini dezinfeksiya qilish:

- Bemorning tanasiga infeksiyaning kirib borishini oldini olish uchun in'ektsiyadan oldin terini yaxshilab dezinfeksiya qilish muhimdir [2].

4. Preparatni kiritish bosimi va tezligini nazorat qilish:

- Inyeksiya paytida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan to'qimalar shikastlanishi yoki asoratlarni oldini olish uchun preparatni kiritish bosimi va tezligini nazorat qilish kerak.

5. To'g'ri in'ektsiya texnikasiga rioya qilish:

- Shikastlanish xavfini minimallashtirish va preparatning tanaga samarali kirib borishini ta'minlash uchun to'g'ri in'ektsiya texnikasiga rioya qilish muhimdir.

Bu omillarning barchasi birgalikda in'ektsiya xavfsizligiga ta'sir qiladi va protseduraning muvaffaqiyatli va xavfsiz bajarilishini ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi.

Xavfsiz in'ektsiya usullari nafaqat steril asboblardan foydalanish va terini dezinfektsiyalashni, balki in'ektsiya joyini to'g'ri tanlashni ham o'z ichiga oladi. Quyida xavfsiz inyeksiya joyini tanlash bo'yicha asosiy ko'rsatmalar keltirilgan:

1. Ushbu turdagi dori vositalari uchun in'ektsiya joyi tavsiya etilishi kerak:

- Har xil dori-darmonlar tananing ma'lum joylariga (masalan, mushaklar, teri osti to'qimalari yoki tomirlar) in'ektsiyani talab qilishi mumkin. Foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar va in'ektsiya joyini tanlash bo'yicha ishlab chiqaruvchining tavsiyalarini ko'rib chiqish muhimdir.

2. Nervlar, qon tomirlari va yirik tomir tuzilmalariga zarar yetkazmaslik:

- In'ektsiyani amalga oshirishdan oldin, nervlarni, qon tomirlarini va boshqa muhim tuzilmalarni shikastlamaslik uchun tanlangan joyni diqqat bilan tekshirish kerak. Ko'rinadigan tomirlar yoki asab tugunlari bo'lgan joylarda in'ektsiya qilish tavsiya etilmaydi [1].

3. Tavsiya etilgan inyeksiya joylaridan foydalanish:

- Har xil turdagi inyeksiyalar uchun saytni tanlash bo'yicha maxsus tavsiyalar mavjud. Masalan, teri osti in'ektsiyalari uchun odatda qorin devori yoki oyoqning yuqori qismidagi joy tanlanadi, mushak in'ektsiyalari uchun - dumbaning yuqori tashqi choragi va boshqalar.

4. Vena ichiga in'ektsiya o'tkazishda:

- Dori-darmonlarni tomir ichiga yuborishda to'g'ri tomirni tanlash va uning butunligini ta'minlash kerak. Tegishli o'lchamdagi shprints va ignadan foydalaning va eritmaning in'ektsiya tezligini nazorat qiling.

Inyeksiya joyini tanlash bo'yicha ushbu barcha tavsiyalarga rioya qilish protsedura xavfsizligini ta'minlash va bemor uchun salbiy asoratlar xavfini kamaytirish imkonini beradi. In'ektsiyani qo'llashda doimo tibbiy xodimlarning ko'rsatmalari va tavsiyalariga amal qilish muhimdir.

Inyeksiyani xavfli usulda o'tkazish bemor uchun turli xil asoratlar va salbiy oqibatlariga olib kelishi mumkin. Xavfli inyeksiyaning mumkin bo'lgan asoratlaridan ba'zilari quyidagilardan iborat:

1. INFEKTSION:

- Agar protsedura oldidan asepsiya va antisepsis qoidalariga rioya qilinmasa, inyeksiya joyida yuqumli jarayon paydo bo'lishi mumkin. Bu xo'ppoz, furunkul yoki hatto sepsis

rivojlanishiga olib kelishi mumkin.

2. To'qimalar va qon tomirlarining shikastlanishi:

- Ignani noto'g'ri kiritish yoki to'g'ri in'ektsiya texnikasiga rioya qilmaslik to'qimalar, nervlar va qon tomirlarining shikastlanishiga olib kelishi mumkin. Bu qon ketish, ko'karish, og'riq va qon oqimi bilan bog'liq muammolarga olib kelishi mumkin.

3. Allergik reaksiyalar:

- Dori vositalaridan foydalanganda bemorda preparatning tarkibiy qismlariga yoki inyeksiyaning o'ziga allergik reaksiya paydo bo'lishi mumkin. Bu ertiker, teri toshmasi, angioedema va hatto anafilaktik shokga olib kelishi mumkin.

4. Nervlarning shikastlanishi:

- Noto'g'ri in'ektsiya joyi yoki igna kiritishning noto'g'ri burchagi nerv tuzilmalariga zarar etkazishi mumkin. Bu og'riq, uyqusizlik, mushaklar kuchini kamaytirish va boshqa nevrologik asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin [3].

5. Preparatni noto'g'ri qo'llash:

- Preparatni noto'g'ri qo'llash preparatning kam yoki ortiqcha dozasini keltirib chiqaradi, bu esa organizm uchun turli xil nojo'ya ta'sirlar va asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Ushbu asoratlarni oldini olish uchun asepsiya va antisepsis qoidalariga qat'iy rioya qilish, steril asboblardan foydalanish, to'g'ri in'ektsiya texnikasiga rioya qilish va kerak bo'lganda tajribali tibbiyot mutaxassisi bilan maslahatlashish kerak. Agar biron bir asorat yuzaga kelsa, tibbiy yordam va davolanishga murojaat qilishingiz kerak.

Xavfsiz in'ektsiya bemorlarga samarali va xavfsiz davolanishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Bemorlar uchun xavfsiz in'ektsiya juda muhim bo'lgan asosiy jihatlardan ba'zilari:

1. Infektsiyalarning oldini olish:

- Xavfsiz in'ektsiya in'ektsiya jarayoni bilan bog'liq infektsiyalarning rivojlanishini oldini olishga yordam beradi. Bu, ayniqsa, immuniteti zaif yoki surunkali kasalliklarga chalingan, yuqumli asoratlarni rivojlanish xavfi yuqori bo'lgan bemorlar uchun juda muhimdir.

2. Asoratlanish xavfini kamaytirish:

- To'g'ri in'ektsiya texnikasi va protsedura uchun joy tanlash to'qimalarning shikastlanishi, allergik reaksiyalar, nervlar va qon tomirlarining shikastlanishi kabi turli xil asoratlar xavfini kamaytirishi mumkin.

3. Davolash samaradorligini ta'minlash:

- Xavfsiz in'ektsiya bilan preparatning etarli dozasi kerakli joyga etib boradi, bu davolash samaradorligini va kerakli terapevtik ta'sirga erishishni ta'minlaydi.

4. Og'riqni kamaytirish:

- To'g'ri in'ektsiya texnikasi bemor uchun og'riqni kamaytirishga va protseduraning qulayligini oshirishga yordam beradi. Bu, ayniqsa, bolalar, qariyalar va igna fobiyasi bo'lgan bemorlar uchun juda muhimdir.

5. Tibbiyot xodimlariga ishonch:

- Xavfsiz in'ektsiya bemor va tibbiyot xodimlari o'rtasida ishonchni mustahkamlashga yordam beradi, chunki bemor uning xavfsizligi va qulayligi protsedurani amalga oshiruvchi mutaxassis uchun ustuvor ahamiyatga ega ekanligini ko'radi.

Bundan tashqari, xavfsiz in'ektsiya tibbiy amaliyot me'yorlari va standartlariga rioya qilishga yordam beradi, bu esa ko'rsatiladigan yordam sifatini ta'minlaydi va asoratlar xavfini kamaytiradi. Shuni esda tutish kerakki, xavfsiz in'ektsiya har qanday tibbiy protseduraning

asosiy printsipli bo'lib, bemorlar uchun davolanishning xavfsizligi va samaradorligining kafolati hisoblanadi.

Xulosa. Xavfsiz in'ektsiya bemorlarga samarali va xavfsiz davolanishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Tibbiyot xodimlarini to'g'ri in'ektsiya texnikasi, asepsiya va antisepsis, shprints va ignalardan xavfsiz foydalanish va asoratlarni boshqarishga o'rgatish sifatli tibbiy xizmat ko'rsatishning kalitidir. Bilim va ko'nikmalarni doimiy ravishda yangilash, shuningdek, xavfsiz in'ektsiya sohasida doimiy ta'lim va o'qitish dasturida ishtirok etish sog'liqni saqlash xodimlariga in'ektsiyalarni qo'llashda yuqori darajadagi xavfsizlik va samaradorlikni ta'minlashga yordam beradi. Shuni yodda tutish kerakki, xavfsiz inyeksiya nafaqat bemorlarni mumkin bo'lgan asoratlardan himoya qiladi, balki tibbiyot xodimlari va bemorlar o'rtasida ishonchni mustahkamlashga yordam beradi. Xavfsiz in'ektsiyaning barcha jihatlariga ehtiyotkorlik bilan rioya qilish mukammallik va bemorlarning sog'lig'i uchun g'amxo'rlikning ajralmas qismidir. Doimiy ta'lim, amaliy mashg'ulotlar va ushbu yo'nalishdagi ko'nikmalarni doimiy ravishda oshirish tibbiyot xodimlariga yuqori sifatli tibbiy yordam ko'rsatishga yordam beradi va barcha bemorlarning xavfsizligi va qulayligini ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Charosxon, J. (2022). VIRUSLAR VA ULARNING TIRIK ORGANIZMLARGA TA'SIRI. *Yosh Tadqiqotchi Jurnali*, 1(4), 267-274.
2. NURUZOVA, Z., FAYZULLAYEVA, Z., YODGOROVA, N., & MAMATMUSAYEVA, F. S. (2022). MIKROBIOLOGIYA, VIRUSOLOGIYA VA IMMUNOLOGIYA 60911100-Xalq tabobati ta'lim yo'nalishi uchun.
3. Pant, A., Chikhale, R., Wadibhasme, P., Menghani, S., & Khedekar, P. (2012). Smallest organism; highest threat. *Materia Socio-Medica*, 24(4), 268.
4. Rauniyar, N., & Srivastava, D. (2021). Progression of Body Related Viruses in Human: A Review. *Immunology and Infectious Diseases*, 9(1), 1-10.
5. QIZI, X. A. B., & O'G'LI, I. R. R. (2023). VIRUSLAR VA VIRUSLI KASALIKLAR OITS. *Journal of Science-Innovative Research in Uzbekistan*, 1(8), 495-498.